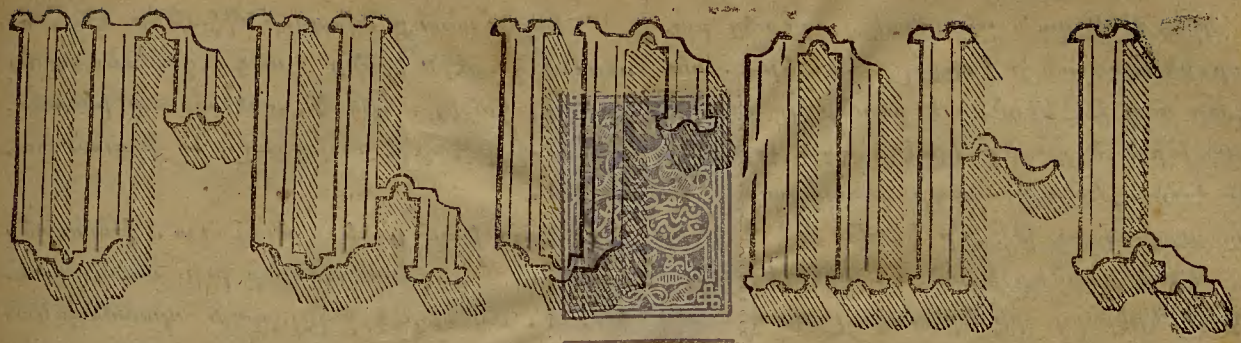

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Կամով խրատարանիքով շրջանը 52 օրինակ է։
Յառաջադրեան տեղն է Գօլխա, Սեմ—Նոր խան
վերի յարկ թիւ 3։
Գրած նորագիր թերթից ծանրը առնուին վրայ է։

Ծրագրին գինը բոլորական դրամական կանխիկ 100
Մէկ թիւը » 2
Փոստով տալը » 3
Անհատ նամակ չընդունուիր։

Թիւ 618 Ժ. ՏԱՐՒ ԾՐՋԱՆ ԺԲ. 1878 14 ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ անցեալ չաբթաւ ըսինք, Ազգ. Ժողովին մէջ Հայկական խնդրոյն նեղաւոնութիւն Պէկեան էֆէնտիի խօսածները սուտ է ըսելով չքաղաք, ա՛ռ ուրիշ կը հասկնանք ըսելով ալ չքաղաք վատ պէտք է, վատ։

Անոր խօսածները հրատարակելու է, որ պէս զի Ժողովուրդը տեսնէ անոր խրատոյն կամ անիրաւ ըլլալը։

Հայկական խնդրոյն վրայօք Պէկեան էֆէնտիի ըսելիքները. երկու տուիսէ ի վեր շաբաթուան տունն ճիշդ և տունն միջոց գործածելով վիժել տալ կուզէին. այսինքն. լոյս չտեսած՝ սպաննել կուզէին. երբ տեսան թէ անկարելի է այդ, դի Պէկեան էֆէնտին չհաճիլը տ՛և է գիշեր ընել այդ մտքին, և Ժողովուրդը անհամբեր կուգէ լսել անոր ըսելիքները. որշնորհ երկոյ մէջ յանդգնած ձեռնարկի մը դիմել. այն է կարդացնել տալ, և առաչինչ հասարել. և կամ նոյն է ըսել ծնուած տալ ու տպանանել. որովհետև մեծամասնութիւն ունենալնուն վրայ վստահ էին, ինչպէս որ արդէն մեր մէկ թուովը գաղտնած էինք։

Եւ արդարև կարդացնել ալ տուին. խոկ թէ ինչպէս։ Ընելիքնիս անհատատալն չթուի, իրազեկութիւն է, որուն կը վկայէ ներկայ գանուող Ժողովուրդը։

1. Դիւանին անգամները գիւտանին բացակայ կը գտնուին, անշուշտ նպաստակաւ մը. դի երբեք լսուած ու տեսնուած բան չէ. ո՛չ Եւրոպական խորհրդարանի մը մէջ և ո՛չ ալ մեր Ազգ. Սահմանադրութիւնը հաստատուելէն ի վեր գումարուած երեսփոխանական Ժողովոյ մէջ, որ Դիւանը թափուր ձնայ։

2. Ս. Պատրիարքը վոխանակ թողլու որ առանձնաբանը խօսի ու յետոյ կր հերքուէր

ընէ, կընդդիմէ զայն չարուճտակ, առանց բա-նաւոր կերպով անոր խօսքերը հերքելու. ան-դադար ուռ է, կեղծիք է ըսածը կը պօռայ. մտատանջութիւն է ըրածը կըսէ, երես էջեւէ է, գանձն ընչաքաղց է այս մարդը կատաղակից. ա-ռանց գոյց տալու թէ ո՛ր կէտին մէջ Պէկեան էֆ. Դրան դարձիք եղած է. մինչդեռ միւս կողմնակ երկրորդ օրը Սմմանալ անուն գաղ-պնական թերթին մէջ «Աղբիւր» ունէին մեծ թշնամանքի կոչմէն լաւ մը պնուած ու ծախ-ուած լրտես մի է» հրատարակել կուտան։ Ա-յս երկուքը իրար չեն բռներ։ Պէկեան էֆ. Գանձն վարչական է, ըստ վկայութեան Ա. Պատ-րիարքութեան Սմմանալի։ Ո՛չ մէկն է և ո՛չ միւսը. Պէկեան էֆ. Աղբիւր անկեղծ և անշահասէր մէկ երեսփոխանն է, որ չարուճտակ ազգին օգ-տին համար ծառայած է. իր անձնական կեր-պած է. Աղբ. ժողովին առնագրութիւնները իրեն համար կը վկայեն։

Մնայն շատերը հետաքրքիր են դիտնալ թէ, Ս. Պատրիարքը կրնա՞ր համաձայնիլ դՊէկեան էֆէնտին Դրան դարձիք և Դրնէն վարձեալ համարել, եթէ իրօք Դրան դարձիք եղած ըլլար։

3. Առենապանը իր խօսքերուն տակաւին մէկ երկարդ մասը չըսած, 25 երեսփոխաններ առաջարկութիւն մը կը պատրաստեն, որով Պէկեան էֆ. ի ըսելիքները առ ոչինչ համարել կուզեն. առանց Պէկեան էֆ ի ըսելիքները լսած ըլլալու և եզրակացութիւնը դիտնալու։

Ե. Առենապանը խօսած ժամանակ Ս. Պատրիարքը նշան տալով ապիակ առա-րաներ ցրուել կուտայ երեսփոխանաց և ժո-ղովրդեան, իրրև թէ կարելի ըլլալ վայրկե-նական կերպով կարգալ և առենապանին խօս-քերուն հերքումը տեսնել։

Ա.յսպիսի միջոցներով ժողովը տարօրի-նակ վիճակ մը կստանայ, և իրր թէ առենա-պանին խօսքերուն պատասխան կը տրուի։

Բոլոր տանք այնպիսի միջոցներ էին, ո-րոցմով կուզէին երեսից յանդուգն ճշմարիտը ի դլուխ հանել, այն է առենապանը խօսեցը-նել առ ի հարկէ սխալանք, և չխօսած հա-մարել։

Բայց ի գո՛ր և անօգո՛ւտ. խօսուածը խօսուած է. պատմութիւնը իր մասն ստա-ցած է. անհնար է ջնջել ազգին պատմութեան էջերէն. Հայկական խնդրոյն դատաստիքը պար-զուած է նոյն ճառով. ի գո՛ւր կը տքնին խել մը թերթերով կեղծել իրողութիւնն ու ճըշ-մարտութիւնը։

Առենապանութիւնը կեղծած է. պիտի ըսէ-ւի անշուշտ. պիտի ասուի հանայն Ազգը թէ ի՛նչ է խօսած Պէկեան էֆէնտի. ազգին կենսական շահե՞րը ժ պաշտպանած է, թէ ազգին շա-հերուն դէմ վարուած, պիտի ասուի Հայոց ազգը թէ Պէկեան էֆ. Դանէ՞ն վարձեալ է, թէ ի խղճէ թերադրեալ երեսփոխանական պարտականութիւնը կատարած է. պիտի ասուի թէ Պէկեան էֆ. իր ըսածները իրօք վա-ւերական դրութիւններո՞վ հաստատած է, թէ ոչ։

Ասկէ աւելի բան մը չենք ըսեր առ այժմ։

Հայկական խնդրոյն վրայօք Պէկեան է-ֆէնտիի խօսած առենապանութեանը դէմ տե-ղի ունեցած հակառակութեանց և յարձակ-մանց վրայ դադրիլար մ՚առնենալու համար, պէտք է լաւ ի միտ առնուլ թէ ի՛նչ է Հայ-կական խնդիր ըսուածը, ո՛րոնք են այդ խընդ-րոյն մէջ դէխաւոր դէր ունեցողները եւայլն։

Պէկեան էֆէնտիի պետ[illegible] ճշմարտասէր և անվհատ անձ մը միայն կրնար յանդգնիլ նոյն խնդրոյն վրայն գործ [illegible]պատասխանել. այո՛ յան-դգնութիւն մ՚էր Պէկեան էֆէնտիի ըրածը, և զայս եթէ ներկայիս [illegible]չ՚գիտնայ [illegible]պատասխա-նութիւնը պիտի գիտնայ, և եթէ այս տեսակ

անվճռեր և յանդուգն մարդիկ չգտնուին աշխարհի վրայ, ազգայ պատմութիւններն առասպելներ կը դառնան։

Ինչ որ ալ ըսեն հակառակորդք Պէկեան էֆէնտիի նկատմամբ, ի՛նչ թշնամանք որ ալ ընեն, անօգուտ է. Պէկեան էֆէնտիի անցեալը հրապարակին վրայ կեցած է. իր առ ազգն մատուցած ծառայութիւնները անմոռանալի են. ինքն էր որ իր նախորդ երեսփոխանութեան օրով, երբ կարդ մը անձինք, ափսեալ ի բնութենէ լուծոց պաշտօնին՝ էջմիածնայ Ամիրան ամենէն մեծ հարուածը տալով, Սիսը Տաճկաստանի կաթողիկոսութիւն ընել ուզեցին, էջմիածնայ միաբան Մբ. կարիճ եպիսկոպոսը Սսի կաթողիկոս ընտրել տալով և Ազգ. ժողովին վաւերացումը կատարել տալով, ինքն իսկ Պէկեան էֆէնտի էր որ Ազգ. ժողովին մէջ բողոքեց և հոգւով չափ աշխատեցաւ այդ ընտրութեան վաւերացումն արգիլելու համար. ինքը գրեթէ միայնակ մնացաւ նոյն օրը ժողովին դէմ. չնայած թշնամանք ու լուտանք որ չտեսցնէին գլխուն. բայց երկու ամիս չքշեց վեհ. կաթողիկոսը Ազգ. ժողովին յիշեալ որոշքին դէմ բողոքեց և ժողովը զՊէկեան էֆէնտի նաև անդամ ընտրեց կաթողիկոսական յանձնաժողովոյ մը, որ այդ կնճռոտ խնդիրը կարգադրելու պաշտօն առաւ։

Դարձեալ Պէկեան էֆէնտի ինքն էր, որ ոչուով չափ աշխատեցաւ ու մտքաւեցաւ պետական հարուածին արդիւնքն եղող վերաքննական ատհանաթուրթեան ծրագիրը, որ Բ. Դան մէջ կազմեալ յանձնաժողովի մը ձեռօք պատրաստուած ծրագրէ մը ծնունդ առած էր. Ազգ. ժողովին մերժել մերժել տալով համար «իբրև արդիւնք ճնշման» և յաջողեցաւ։

Դարձեալ Պէկեան էֆ. էր որ այս անդամս երեսփոխանութեան չրջանին մէջ ընտրուած ըլլալուն համար խնդրոյն մէջ ճարտարախնդ առաջարկութեամբ մը կանոնական ձեւով խնդիրը Ազգ. ժողովին համագումար ժողովին առեւանը նետել տուաւ, որով պինուորական ատհանաթուրթեան խնդիրը այնպիսի վտանգալի ժամանակի մը մէջ, յորում այդ խնդիրը ջնաստակար էր ազգին համար, եռա ետաց, և հաղարաւոր ունկնդիր ժողովրդեան կեցցէներուն և ծափահարութեանը արժանացաւ։

Դարձեալ Պէկեան էֆ. էր որ փափաքեան, Ղազարոսեան և հանգուցեալ Օգաճէն էֆէնտիներուն աջակցութեան առաջքն առնելու համար գիշերը ցերեկին խառնելով անխնայ աշխատութեամբ երեսփոխանական հանրագիր մը պատրաստեց, և Ազգ. ժողովին մէջ ալ արտաքուստ առնադանելով, յիշեալ պարոնների երեսփոխանաց դէմ դրդռնալ երեսփոխանաց սիրտերը ի դուրթ շարժեց։

Վերջապէս Պէկեան էֆ. ի բաղդ ատրբէջ կեցած են, ի՛նչ է ըրած նա ազգին ջնաստակար. Պէկեան էֆ. Հայկական խնդրոյն վրայ, որ Հայոց ամենէն կենսական խնդիրն է, ի փաստերով և ապացոյցներով, որք հիմնեալ են վաւերական էրուենոյ վրայ, ճառ մը խօսեր է, որով անվճռեր կերպով Եզդին իրաւունքները պաշտպանել յանդգնած է, և ոչ այլ ի՛նչ դործած է. իր խօսքերը կեցած են. առնադրութիւնը պիտի հաստատէ մեր բանը։ ճշմարտութիւնը երեսփոխանաց մեծամասնութեամբը ժխտուելով՝ ճշմարտութիւն ըլլալէ չէ դադրիր. երեսփոխանաց քուէին բարձր հատատակաց կարծիք մը կայ, որ ա՛ն է կոչնակութիւնէ (բառնի բուի) ղերծ է։

Հատատակաց կարծիքը պիտի առանձ կարդալով Պէկեան էֆ. ի առնադրութիւնը, թէ նա խղճի մտօք կատարած է իր երեսփոխանական պատասխանատուիլիւնը. պիտի առանձին դիտք ընտրողները թէ նա իր վերջի ընտրութեան առթիւ առ ընտրողական ժողովոյ նախադահն ուղղած նամակին մէջ, որ հրատարակուելու այն առեն նոր Դարի 2000 թուին

մէջ, դրած հետևեալ տողերուն հաւատարիմ դանուած է.

«Ձիս ընտրողներուդ իմ շնորհակալութիւններս մատուցանելնուդ հետ մէկտեղ, խնդրեմ Հայրասէրը, որ ապահովցնէք զիրենք թէ իմ սկզբունքս նոյնն է, ի՛նչ որ էր. և թէ իմ պաշտօնավարութեանս միջոցին իմ ամբոխասէր ընթացքս պիտի լինի ապացոյցն նուէական ջոջոյ ԱՆՎԵՀԵՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ»։

Ահա՛ Պէկեան էֆ. ի երեսփոխանութեան նշանաբանը. կեցած է Պէկեան էֆ. ի առեղծուածութիւնը, եթէ երկուքն իրար չբռնեն, այն ատեն պէտք է ըսել, ի՛նչ որ արժան է քսել։

Ի գո՛ւր կը տքնին Պէկեան էֆէնտիի վարիչը օտար թերթերով մրոտելու փորձ փորձելնին։

Ճշմարտութիւնը երբեք չծածկուիր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Ազգային Պատրիարքարանի

Երեկ երեկոյեան ժամը 1 ին միջոցները 3–4 տարեկան հայ աղիկ մը Սուլթան Մէհմէտի հրապարակէն ոստիկանութեան միջոցաւ դանուած՝ Ազգ. Պատրիարքարանիս հսկողութեան տակ կը ճնայ։ Ուստի ներկայիս հրապարակաւ կ՚յայտարարուի յապահովութիւն և ի պետութիւն իւր ծնողաց, որ դան Ազգ. Պատրիարքարանէս առնեն իրենց զաւակը։

1878 Հոկտ 10

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Գումա—գափու

. . . Տէր.

Ծառայիկայ կիւրակէ, որ է 13 հոկտեմբեր, Թաղիս քարտիչ Գեր. Տ. Եղիշէ Ս. արքեպիսկոպոս Նալ–Պէյ ըստ խնդրանաց Թաղ. խորհրդոյս յատկապէս Ս. Պատարագ մատուցանելով, հոգևոր պիտի վերկացնէ զժողովուրդն։

Ուստի՝ ի գիտութիւն բարեպաշտ և եկեղեցասէր ազգայնոց՝ ներկայս հրատարակելիք կը խնդրեմք։

1878 հոկտ. 11 Ի գրենից Թաղ.

Պէշիկթաշ խորհրդոյ

վան Ամենատպիր Ամենատիտ

Ե. Ն. Մելքոնեան Ս. Եղիազարեան

Եղբարք Տէր.

Հաճեցէք այն երկտող հրատարակել Ձեր պատուական Թերթին մէջ։

ՎԱՐԺԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ իւր չորրորդ նիստը պիտի գումարէ յառաջիկայ կիւրակէ հոկտ. 13 Դալաթիոյ հնգրանական վարժարանին մէջ, ձայնաւ միութիւն մը կազմելու նպատակաւ։

Ուստի կը հրաւիրուին գաստիարակք և դաստատուք այն նպատին ներկայ գտնուիլ։

12 հոկտ. 78 Ի գրենից Վարժապետական

յիւսկիւտար Ժողովոյ

Ամենապիր Ամենատիտ

Մ. Թորևան Ս. Թորևան

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

— Օրհնած, սա՛ մը ինչևչափ թաղման վարձքը կուտա՞ք։

— Հաւատացէք որ չունիմ Սրբազան. ամէն կրնաք վստահ ըլլալ որ ունեցած ամէնս կուտամ։

— Ա՛յնկ ատոր թաշման պիտի ապահովի կը ձեռ՛ն մի. լաւագոյն բան է ձեր ունեցածը երկար դամբանական մ՛ալ խօսեցայ. թէ որ կարգադիմիւնիդ չէր ներկը ան՛յ նւակիւատար. ներկն եպիսկոպոսի լծուլ չիանչիկ ու դամբանական չխօսեցնիկ։

— Ձը խօսած համարեցէք։

— Առանկ բան կըլլա՛յ մի հա, խօսեցայ նէ։

— Ի՞նչու չըլլար. երեք ժամ խօսուած առանձնասանեակին մը երես չերեսալ կը համարուի ան՛, ձեր խօսած դամբանակը ի՞նչու լեռ չերեսալ չհաճարուի։

— —

— Ապրայն կեդր. Մնոուկին մէջ բնակած մուկը բանուոր է կըսեն կոր. իրա՛ւ է։

— Է՛իրաւ է ամէն, Քաղաքական ժողովը ան օրը անձամանաուքիւն չանենալուն համար խախանը չէն բացեր ու մուկը մէջը թաղուցեր են, որպէս զի Քաղաքական ժողովը մեծամասնաթեամբը բանայ։

— Հա՛, հա՛, հա՛. հիչ մուկը մեծամասնաթեան կապաո՛. ան փախածէն համալ դան. արդէն դորձին կերպարանքն ալ կը փոխուի կոր։

— —

Երեսփոխան մը կը հարցանէր ուրիշ երեսփոխանի մը։

— Էֆէնտի. վերջին ընդհ. ժողովին վրայ ի՞նչ կարծիք ունիք նայինք։

— Ինծի առանկ բաներ մի հարցունէր, ես արդէն երեսփոխան ընտրուելէս ի վեր ժողովին մէջ ձեռ՛ս վեր վերցնելէ զատ ուրիշ բան մը ըրած չունիմ։

— —

— Վարժապետ, Աստուած քայի ի՞նչ ըսել է։

— Բայրն անունը ըսել է, օղլում, օրհնակ մը ուսուր նայիմ։

— Ես չկրնամ վարժապետ դուն ուսուր։

— Ես ալ մուդեր եմ, պապամ, երկուսուրն դաս չտալը մնոհարիւմիւն է։

— Էյ ասէր քայի ի՞նչ ըսել է։

— Բայրն ասէրը ըսել է, աս խօլայ է, օրհնակ մը ուսուր նայիմ։

— Խօլայ է նէ օրհնակը դուն ուսուր։

— Սա Քալաճանը բերէք ձօ, աս վերնագրէրը պատիկցուցէք որ բայրն օրհնակը ուսի։

— Մեզայ վարժապետ, բայրն ասէրը ես եմ նէ քայըս ասի երկու չուպուխ հերիք է։

— Հիմա հասկցար ա՛, քայը չուպուխը բայրն ասէրն ալ ես եմ եղեր։

— —

— Աղապա ընձի մէճիտիէ մը ուսուր։

— Մէճի՛ա մը ուսի. . . մէճիտը ի՞նչ պիտի ընես։

— Գոռ որ վեղես հասեր է ոչ 1000 հատ ուսկա պիտի չինել ուսի։

— Գոռ որ վեղեն ի՞նչ է ձօ։

— Փարլակ թուղթի վրայ կոխուած խմբագրա է, այսօր հարանիքէ մը ուսվերի եկաւ, չերթամ ոչ ի գուռի որ վեղեն պիտի պըրկեմ։

— Սըտր կերած խոսքը նայէ. ան քու ուսվերի ըրերեն նէ ի՞նչ ոչ ի չես երթար կոր։

— Հիմա ուսուցիչականին մէջ հարանիք երթալ չիկայ՝ գուռի որ վեղերի կը խուրեն կոր։

— Ծօ՛ եշու կատր, մեր վախերը հէմ ուսումնի պօչ մնուրացիներ չիար՝ հէմ հարանիքի ուսվերիներուն ալ չէ չըսելով կերկայնիք խըմխայնիք խըմխաղնաս պէրուէ բերուի կուտէնիք։

— —

— Հայրիկ, հայ ըսելը ի՞նչ ըսել է։

— Դժբաղտութիւն։

— Հապա, Աբամեան դպրոցի տնօրէնը վատ ու մտանիչ ըսել է կըսե կոր նէ։

— Ան քեչի մօրուքը երէկ առաւ և թիւ չոգնաւ ին մէջ ալ ատ ապուրը կերաւ ատ քիչ ճաշ էյլսպկին մէկէն տիսպը պիտի ուտէր։

———

— Քա տաւտա, եղիշէն ո՞ւր է։

— Մուխվախին ըսաֆինէ, նայիրամ։

— Քա կա քնդի եղի չիշէն չեմ հարցուռներ կոր, եղիշէ կըսեմ կոր. տահա երէկ տօլապին մէջ պահնցի։

— Ծօ ո՞ր եղիշէն է ըսածդ։

— Իչիմ տա վարդապետ մը կա՛յ հա՛ ան։

— Է՛յ տա նա՞սըլ կըլայ քի խօսխօճա վարդապետը կա չեմ տեսնար։

— Քա կա մեզքը մի՛ խօթեր. եղիշէ վարդապետ ըսի նէ՝ իր չինած մէկ գործն է։

— Ան քի իր չինած գործն է նէ՝ հէյպէթաէ տօլապը ինք պայերաէ առեր է։

———

Մարգսն մէկը իր տգեղ տակերչի մը քով դնելով, մէկ երկու շաբաթ վերջը կը հարցնէ.

— Տղաս ի՞նչպէս, գէնահաթ կը տրվի՞ս կոր նայինք։

— Ա՛յո՛, հայրիկ, այս շաբթու խահվէ բան ալոպզրելու պաչլայեցի, կը պատասխանէ։

——

— Քա. տա ի՞նչ է գէմպելը դրեր վեր երել կուտաս կոր։

— Ի՞նչ կուզես որ ընէյ, միայն կրօկրէն ֆիտանցուդ վեր կառնեն կը բերէն։

— Հիչ կրօ ֆիտանցուն գէմպելով կը բերուի։

— Ա՛յս անդամ մտաս եղաւ, կրօ ֆիտաններն ալ գէմպելը ծռան։

— Զէ, դուն ալ իս գէֆլէնմիշ կըլլաս տա ի՞նչ վիս հատ է, չըրաէ՞ն է, չեվիզ ըմ՞չ եատի է, քա վար գրկէ, վար։

— Միս է, միս է հօխան 30 ի եկաւ. մէկ անգամ միս առնելնիս կրօ ֆիտանցուդ մը կէսը առած կըլլանք կոր. ալ միսը մնաթվախ տանիլ ձգելն ալ ապէս բան է, իր գինը այշխի վեր ելլալէն եառքը ինք ալ մնաթվախէն վեր ելլալու է. տակէ եառքը առնանկ պօլ պօլ չպրծիր չըլլար. քիչ մը պըծօլա հանելու և հոտվըտալով ուտելու է, քիչ մ՛ալ խաչլամաճա, և վրան ալ 5 հօխա ղուր լեցնելու է, որ միսի ջուրը չառնայ։ Ա՛ղօթք ընենք որ մեծ պահքը չուտով գայ, ֆասուլեայնն բախտնէն սկսինք. կարծեմ այս տարի պահք պահող քրիստոնեայներն ալ պիտի չառնան։

———

Մարդուն մէկը վուտատ օր մը կամրջին վրայէն անցնելու տանն, դէմ առ դէմ կընկան մը հանդիպելով անանկ ուժով մը կը ղարնուի, որ կինը վար կիյնայ։

Կինը վեր ելնելով բարկութեամբ մը կըսէ.

— Ֆէօ՛րմուսուն. քօճա եօլու կէօրմէյիպաէ կելիպ իւսաիւմէ ակիւհիյօրսուն։

— Բարաճն մատամ, ակիւմնա պա՛քմայօրմուսուն. պու հավատա սիրըօմպը գաբասընըր պիլէ բուսուրլալարընը չաչըրըօրլար։

———

— Օրիորդ, խիստ դեղեցիկ էք, առոր խօսք չունիմ, քաղաքավար էք. առոր՝ ալ խօսք չունիմ, հարուստ էք. առոր բնաւ ըսելիս չունիմ, սակայն փնտռածս ուսմնական աղջիկ մ՛է, ըսէք միթէ հեզել դիտէ՞ք։

— Է՛հ պարն, բաւական՝ եթէ կուզէք կընաք փորձել զիս։

— Այդկ, ըսէք տեսնամ, անուանքը ին՞չ կը նշանակէ։

— Զուանով։

— Զուանով, էյ. ապչիկը ինչո՞վ կը կապուի։

— Խօսքով։

— Թամամ... էյ մարդը ինչո՞վ կը կապուի։

— Ան ալ դինճիլով կը կապուի։

— Հասկցայ, դուն ալ ինծի պէս կարդալ չգիտես կոր. էկուր իրարու մահանա չի պանանք ատ գործը անուշ տեղը կ'ապի։

———

—Սիւրմանա՞ն Լա Թիւրքի, ատեղէ Թէլեկրաֆի, չիմոնիքի չըգան։

— Լա Թիւրքի սիւրմանան չըգաբիլըշ ա. ճապա նէ՞ վար։

— Նէ՞ օլաճագ, պիր չէյ եօգ, օ՛ ճանը սըքըտըքճագ ապչամլարը սապահկի կելէն Թէլեկրաֆլարը սիւրմանան չիմոնիքի ատյերէք պիր քաչ եահուտի եադալամըշ, ծնլարըն սահէնտե էլ չաբուքըլուղլըլան կիմնահէլիմի չըգաբըյօր, սիւրմանաս բարա վերկնելը էյնելի եօգաս հաւասիս իչինահէ արաստնելալ։

———

— Նէ՞ պու Թէլաշ, հօճա Զաքար, նէ՞. ըէյ կիտիշ։

— Պիզիմքինին հալի բէք ֆէնա, ֆամալը իչին պիր դաշ հէքիմ տահա չըղըրմայա կի ակյօրում։

— Պէ՛ ա գարտաշ, պիր դաշ հէքիմի նէ՞ եաբաճագսըն. հաստանը էօլսիս ըմէք իչին խսէ՝ ծնլարըն պիր Թանէսի ատ էլ վերիր։

———

— Պազանա միւսիւ Բիէռ պանա պիր ճիղմէ էօչիւսիւ ալսանա։

— Ալայըմ ամմա, Նաբօլէօն մը օլուն։

— Օ նէ՞ պարիթ չէյ. գարտաշ, ծնլար էսկի բօլիթիզոնըն մօտալարըյօր, պէն պու կիւնքի կէչէն բօլիթիքա գալըպընուան պիր ճիղմէ իսթէհիմ, էն ղիյասէ քիմին իամի սէօյլէնիյօր բիացատա։

—Բօլիթիզոաճայ ըսա՝ Թէրճէմանը էֆքեար իամի չօք սէօյլէնիյօր։

— Էօյլէ խսէ պանա Թէրճէմանքեարի պիր չիֆթի ճիղմէ եամի. հէմ դուլաքլարընը ուզունճա պրրադ քի՝ ադպայինճէ ամուր կըլընէ կիմիչէճէք օլուրսա իսթէհիմ գաատար չ՛քէյիմ։

———

— Սւսատա, պանա պիր եիւղիւք դայմէ վերսինէ։

— Նէ՞ եաբաճագսըն, հաֆթալըղընը տահա կէչէն կիւն ալալն։

— Ալալմ ամա, եարըն բազար տըր, իքթիզամ վար։

— Նա՞սըլ բազար պէ, նէ՛ հալթ էաէր, տահա բազարա տէօրթ կիւն վար։

— Ա՛յ էֆէնամ՛, պէն բազար տըր տէյօրսամ հաֆթա բազարը իչին տէյիլ, ասըլ պէօյլ ք բազար իչին տէյօրսամ։

— Զօք չէյ, եարըն նէ՞ բազարը վար քի Օրտոյցյուս եաղըլհամըշ։

— Օրտոյց նէ՞ պիլիր, եարըն բէրչէմպէ բազարը տէյի՞լմի եա՛։

———

ԻՐԱՒԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գնչերին

Գալոսիս լինամակալութիւնը պատիւ ունի կը համարի ծանուցանել արդի Հասարակութեան թէ Տեսչութեան հրատարակած ուսմանց ծրագրին համեմատ՝ վաղ ժարանիս Նա-

խակըմ-արանին և Ռուսմեսպանին աշակերտելեաց արձանագրութիւնք տպուին բացուածեան՝ի Բանկալիի Մեծ վաղց թիւ 91։

Դպրոցական ընկերացքը պիտի սկսի առաջիկայ Հոկտեմբեր 2 ին։

Դաստատութեան ընտանեաց Տեսչութիւնը պատրաստ է հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայել։

Ի դիմաց Խնամակալութեան Տեսուչ

Սեպտեմբեր 10 ԹՈՒՄԱՅ ԹԼՐՉԵԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱՒՀԱՆ ԵՒ ԳՄԱԳՐՈՒՔ

Մեծ ապահուի Տեքանաք էֆէնտի Լինքերճեան, իւր դործարանը և տունը վաճառած է, Թաղտիր. Թաիմհանեին դիմացը գտնուած չէշմէի վաղց թիւ 55։

Չինըը առնել ուզողը ամեն օր կրնայ գանել։

ՏՒՐՔԻՐ ՕՄՄԱՆՆԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Աշխատասիրեաց

Մ. ԱՐԻՒՆԱՆ

Այն դիրքը որ Թուրքերէն Պարսկերէն և Արաբերէն մասերէ կը բազկանայ, Օսմաններան լեզուի կանոններըը Հայերէն լեզուաւ կը բացատրէ խնդիրներով և Պարսկերէն ու Արաբերէն առակներով։

Այն երեք մասերը մեկտեղ ըլլալով կազմուածը բոլոր գրամաճառաց քով կը ծախուի, դին մեկ քառորդ մէճիտ։

Ետա ուզողներու հետ անձամբ սակարկութիւն կըլլայ։

ՕՐԱՑՈՑ

1879

Թուականին Տրէսդոէ

Օծրինեալ յԵրիմիա քահանայէ Խոսրովեան, որ առնուն գրամաճառաց՝ կրպակ վաճառի։

Գին 2 դահեկան

ԳԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ի պէտս Ազգային գործարանաց

Այրատպի

Ի Տաարանի Սրբոց Յակոբեանց

Սուրբ Հոգի գրամաճառաց քով կը գտնուի

Գին 7 դուրուշ։

Մատնուը ձեռքէ ծախուելէ դուռ կը ծախուի նաև Պօյիս Պաղչէ–Թաքու Սուճի Պօզատաղային խանութը, ինչպէս՝ բոլոր ծխամաճառաց քով և մանաւանդ առջեւ Կիւլէրեան Սուճիան աղային խանութը։

ԽՄԲԱԳԻՐ ՏՆՕՐԻՆ

ԳԷՕՐԳ Ց. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՄԻՔԱՑԷԼԵԱՆ